

Problem Taski w teologii Kościoła

Sola Gratia to niezmiernie istotne hasło Reformacji, które zmieniło oblicze wiary i Kościoła. Kieruje ono naszą uwagę z Kościoła, jako organizacji w stronę Boga i jego woli. Hasło to wskazuje nadprzyrodzone źródło naszej nadziei zbawienia. Zbawienie nie wynika, bowiem z wysiłków i zasług jednostki, ale przychodzi do nas dzięki łasce Bożej i to łasce niezasłużonej. Zbawienie jest w zasięgu każdego z nas, ale źródło tego zbawienia jest daleko poza nami i naszymi wysiłkami.

Sola Gratia i Sola Fide łączą się ze sobą w jedną całość, trudno jest oba hasła rozdzielić od siebie. Gdyż każde „wielkie sola” wynika jedno z drugiego. Tak jak poprzednie hasła Reformacji jest ono odpowiedzią na roszczenia Kościoła Katolickiego. Zrozumienie łaski i zbawienia w kościele rzymskim różniło się od przekonań protestanckich teologów, budujących swoją naukę jedynie na zasadzie Sola Scriptura. W wyniku tego procesu Kościół przestał być szafarzem łaski Bożej a wierny nie musiał już w heroicznym wysiłku skazanym na porażkę budować listy zbawczych uczynków, które przeważają jego upadki i grzechy. To nie wierny musi sobie zasłużyć na zbawienie, ale to zbawienie przychodzi z zewnątrz, z łaski.

Marcin Luter po wstąpieniu do klasztoru zmagał się ze swoją grzesznością, ze swoimi słabościami i daleko mu było do osiągnięcia stanu świętości, jaka wynikała z reguły zakonnej. Te jego zmagania skierowały uwagę na łaskę i wiarę, jako niezmiernie ważne elementy w procesie zbawienia i jako źródło nadziei chrześcijańskiej. Luter dostrzegł, że zbawienia nie możemy sobie wysłużyć, ani zdobyć poprzez długą listę dobrych uczynków, ale jest ono darem łaski skutecznym przez wiarę i to odkrycie zrewolucjonizowało życie wiernych w Kościele, ale też przedefiniowało rolę Kościoła w tym procesie. Kościół przestał być instytucją konieczną do zbawienia a stał się wspólnotą zbawionych.

Różnorodne rozumienie Taski w teologii chrześcijańskiej

Sola Gratia tak jak i poprzednie hasła reformacji była odpowiedzią na dogmatykę i praktykę Kościoła Katolickiego. Próbowano zweryfikować katolickie rozumienie łaski i zbawienia, dlatego nie da się zrozumieć tego hasła bez odniesienia do dogmatyki katolickiej.

Rygoryzm katolickiego powiązania łaski z uczynkami doprowadził do napięć duchowych Marcina Lutra a też do nowego spojrzenia na nowotestamentowe nauczanie w tej dziedzinie. W konsekwencji przywrócenie biblijnego rozumienia łaski i zbawienia odmieniło spojrzenie na zbawienie jednostki a pośrednio zmieniło istotę Kościoła i jego roli w tym procesie.

W Katolickiej dogmatyce występują dwa rodzaje łaski: łaska uczynkowa i łaska uświęcająca. W konsekwencji łaska łączy się z uczynkami i jedno jest zależne od drugiego. To połączenie uzależnia zbawienie nie tylko od łaski, ale i od uczynków z tej łaski wynikających. Dobrze tę ideę wyrażają poniższe słowa:

Oprócz łaski uczynkowej, jaką otrzymuje człowiek dla wykonania poszczególnych dobrych uczynków, Bóg daje nam nadto inną, stałą łaskę, która się nazywa uświęcającą.

... Łaska uświęcająca jest to nadprzyrodzony i stały dar Boży, który człowiekowi daje nowe życie nadprzyrodzone, czyni go świętym i uzdolnionym do zbierania zasług na niebo²⁴

Łaska uczynkowa jest tą częścią łaski, która uzdalnia człowieka do czynienia dobrych uczynków i staje się udziałem człowieka w dniu jego chrztu. Ta łaska prowadzi człowieka do doświadczenia jej drugiej odsłony, czyli łaski uświęcającej. Wg tej teologii widać dość silne powiązanie łaski uświęcającej z bezgrzesznym życiem, gdyż podlega ta łaska utracie w momencie popełnienia grzechu ciężkiego:

Człowiek przez współdziałanie z łaską, przez częste przyjmowanie Sakramentów Świętych i spełnianie dobrych uczynków, zachowuje ją (łaskę uświęcającą) i pomnaża, a traci przez każdy grzech ciężki.²⁵

Chociaż dogmatyka katolicka mówi o łasce, to jednak zbawienie uzależnia nie tylko od niej, ale też od uczynków i zasług. Ta łaska w tym ujęciu jest niezmiernie krucha i w pełni zależna od decyzji człowieka, który poprzez grzech może zniwelować jej działanie. Można dostrzec, że zbawienie jest tutaj warunkowe, zależy od łaski przychodzącej z zewnątrz i od zachowania zasad etycznego życia przez wiernego. W sumie uzależniając zbawienie od uczynków. W takim prostym ujęciu człowiek nie może być pewien zbawienia, gdyż to zbawienie jest zależne od dwóch czynników: działającej łaski pochodzącej od Boga i jest to działanie stale aktualne i od czynów człowieka, który poprzez grzech może wrócić ze stanu zbawienia do stanu potępienia. Wszystko zależy od ostatecznego stanu duchowego jednostki przed swoją śmiercią. Żaden Katolik nie może być pewien swojego zbawienia gdyż nie jest pewien swojego bezgrzesznego życia.

Idąc dalej ta łaska jest związana nie tylko z działającym Bogiem w sercu człowieka, ale też z posługą Kościoła, który tę łaskę rozdziela poszukującym:

Zbawienie pochodzi od samego Boga; ponieważ jednak życie wiary otrzymujemy za pośrednictwem Kościoła, on jest naszą Matką: „Wierzmy w Kościół, jako Matkę naszych nowych narodzin, a nie w Kościół, jako sprawcę naszego zbawienia” Ponieważ Kościół jest naszą Matką, jest także nauczycielem naszej wiary. Siedem sakramentów to znaki i narzędzia, za pośrednictwem, których Duch Święty rozlewa łaskę Chrystusa-Głowy, w Kościele, który jest Jego Ciałem. Kościół posiada, więc i rozdziela łaskę niewidzialną, którą oznacza. Właśnie w tym analogicznym sensie jest nazywany „sakramentem”.²⁶

Kościół Katolicki przypisuje sobie rolę, która uzależnia działanie Boga od decyzji Kościoła. Kościół staje się kanałem dystrybucji łaski we wszelkich aspektach ludzkiego życia. W tym ujęciu Kościół Katolicki staje się koniecznym elementem zbawienia, gdyż działanie Boga jest uzależnione od decyzji instytucji kościelnej i tylko on dysponuje narzędziami rozdzielającymi elementy łaski Bożej. W konsekwencji takiego myślenia narodziła się teoria, że poza Kościołem Katolickim nie można otrzymać łaski a też doświadczyć zbawienia. Kiedyś dość jednoznacznie stwierdzano tę prawdę, że poza Kościołem Rzymskokatolickim nie ma zbawienia, w okresie po soborze watykańskim drugim do grona tych, którzy mogą doświadczyć zbawienia dopisano braci odłączonych,

²⁴ Ks. Dr. W. Kalinowski, ks. dr. J. Rychlicki *Dogmatyka Katolicka* (wydanie 3), Kraków 1948 str. 129

²⁵ Ks. Dr. W. Kalinowski, ks. dr. J. Rychlicki *Dogmatyka Katolicka* (wydanie 3), Kraków 1948 str. 131

²⁶ http://apaulo.org.pl/uploads/DK/ksiazki/Katechizm_Kościoła_Katolickiego.pdf [QPrint \(apaulo.org.pl\)](http://apaulo.org.pl)

co niewątpliwie jest krokiem w kierunku uznania Boga za jedyne szafarza łaski, choć nadal to udostępnienie zbawienia innym Kościołom jest dość specyficzne.

Skoro rola Kościoła jest tak istotna w otrzymaniu zbawienia, wierny Kościół Katolicki jest totalnie uzależniony do tej instytucji, gdyż jedynie poprzez tę instytucję może doświadczyć działającego Boga. Według ich teorii, Bóg kanalizuje swoją łaskę poprzez struktury Kościelne, czyniąc wiernego na zawsze przypisanego i uzależnionego od tegoż Kościoła.

W takim spojrzeniu na łaskę i zbawienie z niej płynące wynika, że do zbawienia konieczna jest:

- Łaska Boga,
- Uczynki człowieka
- Działanie Kościoła

Te czynniki pobudzały ojców Reformacji do zastanowienia się nad słusnością takiego połączenia łaski, uczynków i Kościoła. W wyniku studiów tego tematu w Nowym Testamencie narodziła się zasada *Sola Gratia* i *Sole Fide*, uniezależniając zbawienie od Kościoła i zmieniając istotę spojrzenia na Kościół, który przestał być konieczny do zbawienia a stał się wspólnotą zbawionych, którego rolą jest pomoc w rozwoju wiary już zbawionych. W doktrynie Katolickiej traktowano teorię tylko łaski i wiary za herezję, tak między innymi na ten temat wypowiedział się Sobór Trydencki:

Jeżeli ktoś powiada, że jedynie przez wiarę bezbożny jest usprawiedliwiony, to znaczy, że nic dodatkowego nie jest wymagane do współdziałania przy otrzymaniu łaski usprawiedliwienia ... niech będzie przeklęty²⁷

Raczej jest to jednoznaczne stwierdzenie, trochę złagodzone w wyniku II Soboru Watykańskiego, ale nadal jest dość istotnym elementem myślenia katolickiego.

Łaska zbawiająca – spojrzenie protestanckie

Wszelkie hasła Reformacji są odpowiedzią na teologię i dogmatykę Katolicką. Hasło *Sola Gratia* stanowi element, który mieści się w tej kategorii. Niezmiernie istotne jest protestanckie spojrzenie na istotę i sens zbawienia. Łaska i wiara w pełni wystarcza do zbawienia człowieka, które nie jest przez uczynki, zasługi, ale przychodzi do wierzącego z zewnątrz a gwarantem tegoż zbawienia jest Bóg i wiara jednostki. W tym momencie pojawia się konieczność zdefiniowania istoty terminu łaska i wiara, gdyż to od tych elementów zależy los człowieka.

W spojrzeniu Katolickim łaska jest wartością znajdującą się w kompetencjach Boga, ale uzależnioną od działania Kościoła, to duchowni Kościoła są tymi, którzy ją rozdzielają, dlatego Kościół jest konieczny do zbawienia. Całkiem inaczej na to zagadnienie spogląda protestantyzm uznając, że łaska jest bezwarunkowa w pełni i jednie zależna od woli Boga, który jest jedynym jej szafarzem. Bóg bezpośrednio nią obdarza grzesznika bez potrzeby dodatkowych pośredników, zaś ta łaska, której Bóg udziela jest w pełni wystarczająca do zbawienia jednostki. Z tego też powodu nie jesteśmy zbawionymi, gdyż realizujemy dobre uczynki, ale zbawienie sprawia, że te uczynki stają się owocem wiary a nie przyczyną zbawienia.

²⁷ Na podstawie wypowiedzi w książce *Podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej* Konstatny Wiazowski WBST Warszawa 2000 str.229

Łaska dotyczy jednostki i jest wyrazem więzi z Bogiem, nie jest dystrybuowana poprzez Kościół i jego duchowych liderów, ale dotyka serca grzesznika w jego indywidualnej relacji z Bogiem. Kościół jedynie, co może i musi zrobić to poprzez ewangelizację ukazać taką możliwość jednostce, pomóc grzesznikowi w drodze do wiary, zachęcić go do podjęcia decyzji skorzystania z łaski, ale sam akt zbawienia dokonuje się w indywidualnej relacji wiernego z Bogiem. W ujęciu ewangelikalnym dotyka człowieka, gdy ten świadomie i dobrowolnie zwróci się do Boga.

Takie spojrzenie zmienia definicję Kościoła, który przestaje być szafarzem łaski a staje się wspólnotą zbawionych, dodaje pewności wiernym, którzy uzyskują pełnie zbawienia w Bogu w jego łasce i wierze, co więcej zbawienie nie jest zależne od naszych zasług, ale w pełni i jedynie od Boga. Tak o tym pisze Br. Konstanty Wiazowski:

...usprawiedliwienie nie ma nic wspólnego z naszymi czynami, że jest to wyłącznie dzieło zastępczej śmierci Jezusa Chrystusa na krzyżu Golgoty. Jesteśmy usprawiedliwieni wyłącznie dzięki dziełu pojednania naszego Zbawiciela. Wszystko, co musimy uczynić to po prostu zaufać Temu, który stał się ofiarą za nasze grzechy.²⁸

Wiara i łaska są wystarczające do zbawienia, zaś uczynki tak mocno podkreślane w doktrynie katolickiej są jedynie owocem wiary a nie przyczyną zbawienia. Skażona grzechem natura człowieka nie jest w stanie uzdrowić życia jednostki tak, aby uczynić go w pełni doskonałym i bezgrzesznym. Jednak ta skażona natura ludzka ulegając łasce zbawienia podlega procesowi uświęcenia i budowania wiary i dobrych relacji z Bogiem przez całe nasze doczesne życie wiary. Jednostka dostępuje zbawienia nie dzięki swojej doskonałości, ale dzięki łasce płynącej od Boga do grzesznika, łasce, która przemienia życie jednostki tak, aby zbliżyć je do świętego Boga.

Teologia zbawienia kieruje grzesznika pod krzyż Jezusa, to akt zbawienia na krzyżu staje się momentem zwrotnym w określeniu naszej pozycji wobec Boga. Krzyż jest, więc kluczowym elementem naszej wiecznej nadziei. Krzyż Jezusa, jako element ofiary za grzechy każdego i definiuje naszą relację z Bogiem powodując przebaczenie wszystkich grzechów.

Bez krzyża Jezusa i łaski zbawienia płynącej z tego aktu nie jesteśmy zbawionymi, zaś nasze uczynki nie mogą odegrać kluczowej roli w zbawieniu, gdyż każdy z nas jest grzesznikiem i nie jest istotne czy są to duże czy małe grzechy, jest ich mało czy dużo. Apostoł Paweł powiedział, że „zapłatą za grzech jest śmierć” i tutaj każdy, który kiedykolwiek zgrzeszył jest potępionym grzesznikiem czekającym na sąd ostateczny. Jedynie, co nas może uratować to łaska od Boga.

To tak jak w prawie karnym, gdy w kodeksie karnym za zabójstwo jest kara śmierci, to bez względu na inne zasługi wyrok może być tylko jeden kara śmierci. Nie jest przy tym istotne jak wiele dobrych i szlachetnych czynów dokonaliśmy w życiu, ale fakt przestępstwa, za które musi być wymierzona kara śmierci, żadne nasze poprzednie i przyszłe zasługi nie mogą uratować. Jedynym ratunkiem przed wykonaniem wyroku jest prawo łaski prezydenta, który może, ale nie musi z niego skorzystać. Prawo łaski jest uzależnione jedynie od dobrej woli prezydenta i jego odruchu serca a nie od zasług skazanego ani jego próby naprawienia swojego złego czynu.

Biblijne usprawiedliwienie nie polega na dowiedzeniu niewinności, czy uczynieniu grzesznika sprawiedliwym- jak chcą tego katolicy. Jest to uznanie go za sprawiedliwego

²⁸ Podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej Konstanty Wiazowski WBST Warszawa 2000 str.

*ze względu na jego nawrócenie do Chrystusa. Zostaje mu przypisana dana z łaski sprawiedliwość Chrystusa*²⁹

Tu tkwi istota Solus Gratia, jako łaski Boga skierowanej do osoby ludzkiej pomimo naszej niedoskonałości.

Pawłowa koncepcja Łaski

Apostoł Paweł szczególnie mocno znał i doświadczył łaski w swoim życiu. Jego wiara nie była dziedziczona po rodzicach, ani nie stała się efektem jego przemyśleń, ale stała się darem łaski, który otrzymał bezpośrednio od Boga i to wbrew jego dokonaniom na polu wiary i chrześcijaństwa. Poznajemy Pawła w momencie, gdy jest świadkiem kamieniowania Szczepana za wiarę, potem widzimy go, jako gorliwego wyznawcę wojującego judaizmu, gdy udaje się do Damaszku, aby zabijać i więzić chrześcijan. Właśnie na tej drodze Paweł prześladowca chrześcijan staje się Pawłem apostołem. Jezus osobiście stanął na jego drodze i osobiście go powołał do służby ewangelizacji świata. To doświadczenie łaski, jakiej apostoł doświadczył wpłynęło na całe jego życie i stało się katalizatorem poglądów dotyczących zbawienia z wiary i łaski.

Z tego powodu temat łaski przewija się w jego listach, gdyż ten temat jest niezmiernie bliski jego doświadczeniu. Pewnie, jako jedyny z apostołów zrozumiał sens łaski w tak radykalny sposób i o tym sensie pisze w swoich listach. Szczególnie mocno tę prawdę zbawienia z łaski a nie uczynków rozwinął w listach do Galacjan i Rzymian.

To właśnie seria wykładów Marcina Lutra na uniwersytecie, na temat tych listów uzmysłowiły mu istotę zbawienia, jakiego doświadczamy w Chrystusie. Lektura tych listów zmieniła spojrzenie Marcina Lutra na rolę Kościoła, na istotę zbawienia, na krzyż Jezusa i stała się momentem, gdy te swoje przemyślenia wprowadził w życie rozpoczynając reformację w Kościele. Zmagania Marcina Lutra w dążeniu do osiągnięcia zbawienia z uczynków ukazały mu beznadziejność takiej drogi i pozwoliły spojrzeć na zbawienie od strony zbawienia z łaski i wiary niezależnej od uczynków zakonu.

Apostoł Paweł napisał dość istotne i ważne słowa:

20. Dlatego z uczynków zakonu nie będzie usprawiedliwiony przed nim żaden człowiek, gdyż przez zakon jest poznanie grzechu. 21. Ale teraz niezależnie od zakonu objawiona została sprawiedliwość Boża, o której świadczą zakon i prorocy, 22. I to sprawiedliwość Boża przez wiarę w Jezusa Chrystusa dla wszystkich wierzących. Nie ma, bowiem różnicy, Rzym. 3:20-22

Dwie drogi zbawienia z uczynków lub łaski i wiary ukazują z jednej strony bezsilność człowieka wobec grzechu i radość zbawienia z łaski Boga. Droga uczynków, choć potencjalnie możliwa jest ślepą ulicą, gdyż nikt z nas nie może przeżyć życia bez grzechu a jeden grzech popełniony kiedykolwiek zamyka tę drogę do nieba na zawsze.

W Jezusie mamy alternatywną drogą do zbawienia i to drogą niezależną od naszych czynów i osiągnięć, ta droga to zaufanie położone w Jezusie i przyjęcie daru zbawienia z łaski i wiary. Rodzi to pytanie, dlaczego w taki sposób Bóg rozwiązał problem zbawienia człowieka? Odpowiedź znajdujemy między innymi w liście do Galacjan:

10. Bo wszyscy, którzy polegają na uczynkach zakonu, są pod przekleństwem; napisano bowiem: Przeklęty każdy, kto nie wytrwa w pełnieniu wszystkiego, co jest napisane w księdze zakonu. 11. A że przez zakon nikt nie zostaje usprawiedliwiony przed Bogiem, to

²⁹ Podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej Konstatny Wiazowski WBST Warszawa 2000 str.235

rzecz oczywista, bo: Sprawiedliwy z wiary żyć będzie.¹² Zakon zaś nie jest z wiary, ale: Kto go wypełni, przezeń żyć będzie. Gal. 3:10-12

Istota zbawienie z uczynków tkwi w doskonałości życia jednostki a też w procesie samodoskonalenia. Niestety nie potrafimy wyrzec się grzechu na zawsze, nie potrafimy zniwelować skutków grzechów, kiedyś popełnionych. Przekleństwo pojawia się wtedy, gdy w naszym życiu pojawia się grzech i to bez względu, jakiej wagi jest to czyn. Grzech wprowadza nas do kategorii „przeklęty” i to nieodwołalnie.

Jeden grzech niweczy dorobek całości życia, a zbawienie w żadnym przypadku nie jest widziane, jako waga mierząca różnicę pomiędzy grzechami a dobrymi uczynkami. Bardziej to przypomina istotę sądu karnego, dla którego nieistotne są dobre uczynki skazańca a jedynie jego zły czyn zasługujący na karę. Jeden zły czyn niweluje wszelkie zasługi skazanego. Wyrok zaś karze jedynie za ten zły czyn i jeden wystarczy by stracić całe życie w więzieniu.

Dla Pawła ten fakt jest oczywistością, gdy zauważa, że istotą zbawienia z zakonu, czyli uczynków jest wypełnienie zakonu a to jest zadanie przewyższające siły człowieka. Dlatego alternatywą jest stwierdzenie „sprawiedliwy z wiary żyć będzie”. To właśnie ta wiara i łaska są gwarantem zbawienia.

²³. Gdyż wszyscy zgrzeszyli i brak im chwały Bożej, ²⁴. I są usprawiedliwieni darmo, z łaski jego, przez odkupienie w Chrystusie Jezusie, ²⁵. Którego Bóg ustanowił, jako ofiarę przebłagalną przez krew jego, skuteczną przez wiarę, dla okazania sprawiedliwości swojej przez to, że w cierpliwości Bożej pobłażliwie odniósł się do przedtem popełnionych grzechów, ²⁶. Dla okazania sprawiedliwości swojej w teraźniejszym czasie, aby On sam był sprawiedliwym i usprawiedliwiającym tego, który wierzy w Jezusa. Rzym. 3:23-26

Grzech dotyka człowieka w wymiarze totalnym, nikt przed nim nie ucieknie, nikt nie jest wolny od niego. Od najmłodszych lat ciąży nad nami fascynacja złem i już, jako małe dzieci mamy swoje grzechy na sumieniu. To zaś sprawia, że każdy człowiek zasługuje na wieczne potępienie i znajduje się w gronie potępionych. Co więcej nie ma żadnej możliwości wyrwać się z tego stanu o własnych siłach.

Pomimo tego beznadziejnego i przygnębiającego obrazu ludzkiego losu znajduje się furtka pozwalająca nam uciec od potępienia w kierunku życia wiecznego i usprawiedliwienia. Zbawienie i usprawiedliwienie przychodzą, bowiem do nas z zewnątrz, są poza naszą wolą i zasługą. Możemy osiągnąć stan usprawiedliwienia dzięki łasce płynącej do nas bezpośrednio od Boga i jego planu zbawienia świata.

Paweł dość mocno podkreśla w swoich listach stwierdzenie „sprawiedliwy z wiary żyć będzie”. Tu tkwi klucz do zrozumienia istoty zbawienia. Skoro my sami nie możemy dojść do doskonałości i nie możemy osiągnąć zbawienia dzięki dobrym uczynom, to musimy skorzystać z alternatywnego rozwiązania problemu grzechu. Wracając do przykładu sądu jedynym sposobem uniknięcia odbycia kary za popełnione przestępstwo jest prawo łaski, jakie jest w kompetencjach prezydenta. Jest ono udzielane niezależnie od czynów skazanego i niezależnie od jego zasług jest jedynie wolą prezydenta.

Zbawienie i usprawiedliwienie wypływa jedynie od Boga i jego woli. Podstawą tego jest dzieło krzyża Jezusa. Śmierć krzyżowa jest tutaj rozumiana, jako ofiara przebłagalna za grzechy świata. Golgota nawiązuje do systemu ofiarniczego Starego Testamentu, gdy grzesznik przyprowadzał do świątyni baranka bez skazy następnie wkładał na niego ręce a kapłan go zabijał i spalał na ołtarzu, jako znak zastępczej śmierci za grzech.

Zbawienie nie jest, więc zasługą grzesznika, ale zasługą Jezusa, który udziela każdemu daru zbawienia według własnego uznania. Tu tkwi istota łaski zbawiającej. Zbawienie można osiągnąć jedynie dzięki łasce płynącej do nas od Jezusa a skuteczność tej łaski gwarantuje wiara obdarowanego.

Czym jest łaska i jak ją rozumieć? – Łaska jest aktem miłosierdzia Bożego wpływającego jedynie z woli Bożej. Ta łaska pozwala nam grzesznikom wejść do grona usprawiedliwionych przez Boga. Aktem przyjęcia tej łaski jest wiara, dlatego w protestanckiej teologii zbawienie jest z łaski i wiary – gdyż oba elementy są konieczne do zbawienia jednostki.

7. Abyśmy, usprawiedliwieni łaską jego, stali się dziedzicami żywota wiecznego, którego nadzieja nam przyświeca. Tyt. 3:7

Tę ideę łaski wyraża Paweł w liście do Tytusa. Stwierdza jednoznacznie, że usprawiedliwienie i dziedzictwo żywota wiecznego przychodzą do nas przez łaskę płynącą z zewnątrz od Boga. Zbawienie to nie staje się naszym udziałem, gdyż na nie zasłużyliśmy, ale właśnie, dlatego że nie zasługujemy. Istotą tej łaski jest dar a nie zasługa. Tylko dzięki istocie tej łaski, jakiej doświadczamy możemy mówić o pewności zbawienia.

8. Bóg zaś daje dowód swojej miłości ku nam przez to, że kiedy byliśmy jeszcze grzesznikami, Chrystus za nas umarł. 9. Tym bardziej, więc teraz, usprawiedliwieni krwią jego, będziemy przez niego zachowani od gniewu. 10. Jeśli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pojednani z Bogiem przez śmierć Syna jego, tym bardziej, będąc pojednani, dostąpimy zbawienia przez życie Jego. Rz. 5:8-10

W Rz.5,8-10 Paweł tę ideę zbawienia z łaski ukazuje w dość mocnych słowach. Łaska jest tym elementem, który uwalnia nas ze stanu potępionego grzesznika. Grzech jest tutaj rozumiany, jako postawa wrogości wobec Boga, jako oddzielenie człowieka od Boga. Gdyż w swej istocie grzech jest aktem wrogości, odrzucenia Boga i jego zasad. Grzech oddziela człowieka od Stwórcy, buduje pomiędzy nami a Bogiem mur skutecznie rozdzielający.

Jednak nie jest to tania łaska, jak widzą to niektórzy, gdyż za aktem łaski kryje się akt zbawienia świata na drzewie krzyża. Zbawienie ma swoją cenę i to cenę nie po naszej stronie, ale po stronie Boga. Jesteśmy usprawiedliwieni przelaną krwią Jezusa na drzewie krzyża. Nasza pewność zbawienia nie wypływa z naszych zasług, ale z dzieła Jezusa, dlatego też zbawienie wymaga od nas jedynie przyjęcia daru łaski wiara.

24. On grzechy nasze sam na ciele swoim poniósł na drzewo, abyśmy, obumarłszy grzechom, dla sprawiedliwości żyli; jego sińce uleczyły was. 1 Piotr. 2:24

To Jezus bierze nasze grzechy na siebie, to za nie oddaje swoje życie, aby zadośćuczynić za nasze grzechy w sytuacji, gdy my nie mamy takiej możliwości. Dlatego też w akcie wiary dokonuje się nasze obumarcie dla grzechu i narodzenie do nowego życia w Jezusie.

Definicja Łaski

Definicja łaski jest niezmiernie istotna z punktu widzenia protestanckiej teologii zbawienia. W procesie zbawienia mamy do czynienia z dwoma hasłami Tylko Łaska i Tylko Wiara i oba terminy wymagają precyzyjnego zdefiniowania, abyśmy wiedzieli, w jakim kierunku powinniśmy zmierzać.

Łaska to termin określający działanie skierowane od jednej osoby do drugiej. Związana jest zawsze z korzyścią biorcy łaski i można powiedzieć „stratą” dawcy. Niewątpliwie

Łaska zawsze jest elementem niezasłużonym ani niewypracowanym, nie jest czymś, co ktoś otrzymuje gdyż mu się należy. W tym ujęciu łaska jest działaniem zaskakującym biorąc gdyż w żadnym momencie nie wypływa ona z naszego oczekiwania, jako niezasłużony dar stanowi element niespodziewanej nagrody.

Wszystkie te cechy spełnia łaska zbawienia, dawcą jest Bóg, który poprzez Jezusa oferuje łaskę zbawienia. To Jezus poniósł stratę oddając swoje życie za życie świata. Ofiara na krzyżu jest takim aktem poświęcenia dla dobra innych, jest zadośćuczynieniem za grzechy ludzkości. Sam akt łaski zaś trafia do osoby ludzkiej w żadnym przypadku niezasługującej na nią.

Łaska płynąca od Boga likwiduje stan potępienia i grzeszności przenosząc osobę potępioną do kategorii zbawioną. To dzięki tej zewnętrznej łasce do nas przychodzącej z grzesznika stajemy się zbawionymi. Ta łaska daje też pewność zbawienia gdyż przychodzi ono do nas z zewnątrz a nie jest efektem naszych zasług i dobrych uczynków. Stąd protestanci posługują się terminem „pewność zbawienia”. Łaska, która do nas przychodzi od Boga ma moc i siłę dokonania rewolucji w życiu jednostki i obejmuje całokształt ludzkiego życia, ludzkich wyborów i decyzji.

Istotą łaski jest darmowość, gdyż nie musimy wykonać jakiejkolwiek pracy, aby ją zyskać, nie wymaga od nas wysiłku samodoskonalenia, aby na nią zasłużyć, okazana łaska nie wymaga od nas żadnej zapłaty za jej okazanie. Z łaską wiąże się jednak jeden warunek, staje się ona aktualna jedynie wtedy, gdy obdarowany wyrazi zgodę i ją przyjmie. Warunkiem przyjęcia jest wiara.

Łaska przychodzi do nas od Boga-Ojca poprzez Jezusa Chrystusa i w związku z tym nie potrzebuje pośredników, którzy ją dają lub umożliwiają. Otrzymanie lub nie tej łaski jest elementem relacji, jaka zachodzi pomiędzy Jezusem a obdarowanym. Wynika z tego, że Kościół nie jest szafarzem łaski a jedynie wspólnotą tych, którzy tę łaskę otrzymali. Dlatego protestanci inaczej postrzegają Kościół niż katolicy. Kościół, bowiem z instytucja koniecznej do zbawienia staje się wspólnotą zbawionych a to zmienia zakres obowiązków Kościoła i zmienia jego zadania i rolę w życiu jednostki. Kościół z organu rozdzielającego łaskę staje się wspólnotą, której rolą jest wspomaganie poszukujących łaski zbawienia.

Łaska zbawiająca a uczynki zakonu

Gdy mówimy o zbawiającej łasce konieczne jest zadanie sobie pytania o rolę i znaczenie tak zwanych dobrych uczynków w życiu wiary? Skoro zbawienie jest darem, przychodzącym do nas od Boga, skoro to zbawienie jest wynikiem zbawczej ofiary Jezusa na drzewie krzyża i jest zadośćuczynieniem za każdy grzech popełniony na świecie, to niewątpliwie uczynki są tutaj zjawiskiem drugorzędym i nie najistotniejszym.

Jednym z najczęstszych zarzutów odnośnie protestanckiej teologii zbawienia jest zarzut sformułowany mniej więcej tak: skoro zbawienie jest z łaski i wary niezależnej od uczynków, to można grzeszyć do woli, gdyż grzech już człowiekowi nie szkodzi. Błądność takiego twierdzenia wynika z niezrozumienia istoty zbawienia z łaski i skutków tegoż zbawienia dla indywidualnego świadectwa życia. Akt zbawienia z łaski nie tylko oczyszcza nas z grzechów, ale jest też aktem przemieniającym całe życie jednostki. Jak pisał apostoł Paweł w liście do Galacjan uczynki przestają być zasługą wobec Boga a stają się owocem wiary zbawionego.

Łaska zbawienia nie jest jedynie prawniczym, czy moralnym faktem, ale jest elementem, który oddziałując na całe ludzkie życie przemienia naszą grzeszną naturę tak, że „*grzech już w nas nie będzie panował*”. Dokładnie ten problem omawia apostoł Paweł w liście do Rzymian (Rz.6).

Drugie pytanie jest też niezmiernie istotne i ważne:, Dlaczego łaska jest konieczna do zbawienia? Powód jest podany w liście do Rzymian w słowach:

Albowiem zapłatą za grzech jest śmierć, lecz darem łaski Bożej jest żywot wieczny w Chrystusie Jezusie, Panu naszym. Rzym. 6:23

Grzech = śmierć ten wzór jednoznacznie lokuje każdego, kto raz zgrzeszył w życiu w kategorii potępionego na wieki. Jedyną drogą, która może zmienić ten fakt jest dar łaski płynący od Boga. Ten dar stanowi o życiu wiecznym, które przychodzi do nas z zewnątrz a nie naszych zasług. To Jezus na drzewie krzyża dokonał zbawienia świata, my mamy dostęp do tegoż zbawienia dzięki miłosierdziu Bożemu wyrażonego poprzez łaskę po stronie Boga i akt wiary po stronie przyjmującego tę łaskę. Żywot wieczny jest efektem łaski, jaką Bóg nas obdarza i efektem zasług Jezusa, który oddał swoje życie za mnie i za każdego innego zbawionego.

Bibliografia

- Bednarczyk Krzysztof; *Usprawiedliwienie i pojednanie*; Słowo Prawdy 78/ 6 Str.20
- Kalinowski Ks. Dr.W. Rychlicki ks.dr.J., *Dogmatyka Katolicka* (wydanie 3), Kraków 1948 str.129
- Katechizm Kościoła Katolickiego http://apaulo.org.pl/uploads/DK/ksiazki/Katechizm_Kościoła_Katolickiego.pdf
- Konieczny Olgierd; *Sola Gratia*; Chryścijanin 18/ 04 Str.34-36
- Kucharczyk Janusz; *Miłość, czyli rozwiązanie problemu łaska czy uczynki*; Słowo Prawdy 11/ 05; Str.26-27
- Sieradz Piotr; *Objawiła się bowiem łaska Boża.*; Słowo Prawdy 00/11; Str.16
- Tasak Włodek; *Łaska - najważniejsza lekcja do przyswojenia*; Słowo Prawdy 17/02; Str.12-14
- Tyśnicki Ryszard; *Łaska a prawo Dekalogu*; Słowo Prawdy 94/11 Str.20-22
- Wiazowski Konstanty, *Podstawowe zasady wiary chrześcijańskiej*, WBST Warszawa 2000, str.229
- Wiazowski Konstanty; *Usprawiedliwienie z łaski*; Słowo Prawdy 93/1; Str.6-10
- Wichary Mateusz; *Odwaga i pokora przyjmowania łaski.*; Słowo Prawdy 17/ 02; Str.10-11